

ประเทศไทย: ยุติการดำเนินคดีหมิ่นประมาทกับนักปกป้องสิทธิมนุษยชนที่คัดค้านเหมืองแร่ทองคำ
ยุติการใช้ข้อยกเว้นความผิดและการคุกคามทางกฎหมายเพื่อปิดปากผู้ที่วิพากษ์วิจารณ์

(กรุงเทพฯ, 30 มีนาคม 2559)— องค์กรฟอติฟายไรท์แถลงวันนี้ว่า บริษัทเหมืองแร่ทองคำ บริษัท หุ่นคำ จำกัด ควรยุติการดำเนินคดีที่เกี่ยวข้องกับข้อยกเว้นความผิดหมิ่นประมาทกับนักปกป้องสิทธิมนุษยชนทั้งหมดโดยทันทีอย่างไม่มีเงื่อนไข ในกรณีการขึ้นป้ายคัดค้านการทำเหมืองแร่ทองคำในจังหวัดเลย นักปกป้องสิทธิมนุษยชนทั้งหมดเป็นสมาชิกหลักของ “กลุ่มคนรักหมู่บ้านเกิด” ซึ่งเกิดจากการรวมตัวของสมาชิกในชุมชนซึ่งมุ่งมั่นต่อสู้ เพื่อปกป้องสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่น จากผลกระทบด้านลบจากการทำเหมืองแร่ทองคำ

เข้าวันนี้ คาดว่า ศาลจังหวัดเลยจะมีคำพิพากษาในคดีแพ่งความผิดฐานละเมิดที่ บริษัท หุ่นคำ จำกัด ฟ้องร้องสมาชิกกลุ่มคนรักหมู่บ้านเกิดทั้งหมด กรณีคดีตั้งป้ายบริเวณทางเข้าหมู่บ้านนาหนองบง และตามถนนเส้นหลักในหมู่บ้าน มีข้อความเรียกร้องให้ปิดเหมืองแร่ทองคำซึ่งมีความขัดแย้งกันอยู่และฟื้นฟูสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่น

บริษัท หุ่นคำ จำกัด ฟ้องร้องเพื่อเรียกค่าสินไหมทดแทนรวมเป็นเงิน 50 ล้านบาท (1.4 ล้านเหรียญสหรัฐ) จากสมาชิกกลุ่มคนรักหมู่บ้านเกิดเพื่อเป็นค่าเสียหายในข้อกล่าวหาว่าทำลายชื่อเสียงบริษัท

เอมิ สมิต ผู้อำนวยการองค์กรฟอติฟายไรท์กล่าวว่า “บริษัทกำลังใช้กฎหมายอย่างไร้การควบคุมเพื่อปิดปากคนที่วิจารณ์บริษัท ถ้าบริษัทหุ่นคำเป็นกังวลเกี่ยวกับชื่อเสียงของตนเองอย่างแท้จริงแล้ว ก็ควรทบทวนกลยุทธ์ทั้งทางธุรกิจและทางกฎหมายและถอนข้อกล่าวหาทั้งหมดเสีย”

ชาวบ้านทั้งหมดที่ถูกดำเนินคดีในครั้งนี้ ได้แก่ นายสุรพันธ์ รุจิไชยวัฒน์ นางวิรอน รุจิไชยวัฒน์ นายกองละย ภัคมี นายสมชัย ภัคมี นางพรทิพย์ หงษ์ชัย และนางมล คุณณา ซึ่งอาศัยอยู่ในชุมชนรอบเหมืองแร่ทองคำและทองแดงแบบหลุมเปิด

วันที่ 10 มีนาคม ที่ผ่านมา บริษัทได้ถอนฟ้องข้อยกเว้นความผิดหมิ่นประมาทต่อนายสุรพันธ์ รุจิไชยวัฒน์ ผู้ถูกกล่าวหาว่าทำลายชื่อเสียงของบริษัท โดยถูกกล่าวหาว่าเป็นผู้โพสต์รูปภาพหนังสือร้องเรียนทางเฟซบุ๊ก เรียกร้องให้เจ้าหน้าที่ตรวจสอบความชอบ ด้วยกฎหมายของกระบวนการประทานบัตรและการขนส่งสินแร่จากเหมือง ในกรณีดังกล่าวหากมีการตัดสินว่ามีความผิด นายสุรพันธ์ รุจิไชยวัฒน์ มีโอกาสได้รับโทษจำคุกสูงสุดหนึ่งปี หรือ ปรับเป็นเงินจำนวน 20,000 บาท (5,600 เหรียญสหรัฐ) ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 326 และโทษจำคุกสูงสุดห้าปี หรือ ปรับเป็นเงินจำนวน 100,000 บาท (2,810 เหรียญสหรัฐ) ตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550

นายสุรพันธ์ รุจิไชยวัฒน์ กล่าวกับองค์กรฟอติฟายไรท์ว่า “คดีเหล่านี้เป็นคดีส่วนรวมและเป็นคดีสาธารณะ ทุก ๆ คนมีผลกระทบเหมือนกัน เราแค่เป็นตัวแทนที่โดนฟ้อง”

ชาวบ้านจากหกหมู่บ้านรอบเมืองแร่ทองคำได้รวมตัวกันก่อตั้ง “กลุ่มคนรักหมู่บ้านเกิด” ขึ้นเมื่อปี 2550 เพื่อรณรงค์ด้านสิ่งแวดล้อมที่สะอาดและคัดค้านการทำเหมืองแร่ เมื่อวันที่ 7 มีนาคม 2559

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติได้ยกย่องผู้หญิงกลุ่มคนรักหมู่บ้านเกิดด้วยรางวัลอันทรงเกียรติในฐานะ [ผู้หญิงนักปกป้องสิทธิมนุษยชน](#) ผู้มีบทบาททำให้ปัญหาสิทธิมนุษยชนที่สำคัญในประเทศได้รับความสนใจจากสาธารณชนซึ่งมีความจำเป็นอย่างยิ่ง

องค์กรฟอติฟายไรท์กล่าวว่า สมาชิกกลุ่มคนรักหมู่บ้านเกิดใช้สิทธิของตนเพื่อแสดงความคิดเห็น และใช้เสรีภาพในการแสดงออก โดยการยื่นข้อคัดค้านการทำเหมืองแร่ภายในหมู่บ้านใน จ.เลย ซึ่งการกระทำดังกล่าวถือได้ว่าเป็นการทำงานโดยชอบธรรมของนักปกป้องสิทธิมนุษยชน และรัฐไทยมีหน้าที่ต้องปกป้องคุ้มครองคนเหล่านี้

องค์กรฟอติฟายไรท์ยังเรียกร้องให้รัฐบาลไทยยกเลิกความผิดทางอาญาสำหรับข้อหาหมิ่นประมาท เนื่องจากตามกฎหมายระหว่างประเทศนั้น การลงโทษทางอาญารูปแบบต่างๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งโทษจำคุกนั้น มีสัดส่วนของโทษไม่เหมาะสมกับความผิดฐานหมิ่นประมาท ในประเทศไทย กฎหมายหมิ่นประมาทนี้มักถูกใช้เป็นตัวจำกัดเสรีภาพในการพูดโดยสุจริตอย่างได้ผล เป็นการละเมิดสิทธิเสรีภาพในการแสดงออก และละเมิดสิทธิขั้นพื้นฐานอื่นๆ ด้วย

บริษัท ฟุงคำ จำกัด ได้ฟ้องร้องทั้งคดีอาญาและคดีแพ่งกับสมาชิกกลุ่มคนรักหมู่บ้านเกิดและชาวบ้านอื่นๆ อย่างน้อย 33 คน รวมทั้งสิ้นอย่างน้อย 19 คดีในช่วงเจ็ดปีที่ผ่านมา รวมถึงสมาชิกทั้งหมดคนที่รอการตัดสินคดีวันนี้ด้วย บริษัทฯ ฟ้องร้องคดีความต่างๆ และเรียกร้องค่าเสียหายรวมเป็นเงินทั้งสิ้นอย่างน้อย 320 ล้านบาท (9 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ) จากชาวบ้านในจังหวัดเลย ขณะนี้ยังมีคดีอาญาและคดีแพ่งจำนวนแปดคดีซึ่งเกี่ยวข้องกับชาวบ้านอีกอย่างน้อย 25 คนที่ยังรอการพิจารณาอยู่

ล่าสุด บริษัทฯ แจ้งความคดีอาญาข้อหาหมิ่นประมาทกับ [เด็กนักเรียนหญิงอายุ 15 ปีและสถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอส](#) เมื่อวันที่ 21 มีนาคม ที่ผ่านมานี้ ศาลอาญากรุงเทพได้เลื่อนการพิจารณาได้สวนมูลฟ้องคดีต่อสถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอสออกไปเป็นวันที่ 30 พฤษภาคม 2559

เมื่อปี 2558 ศาลล้มละลายกลางมีคำสั่งให้บริษัท ฟุงคำ จำกัด เข้าสู่ “กระบวนการฟื้นฟูกิจการ” และเมื่อเดือนกุมภาพันธ์ 2559 บริษัท ฟุงคาฮาเบอร์ จำกัด (มหาชน) บริษัทแม่ของบริษัท ฟุงคำ จำกัด ประกาศว่ามีแผนดำเนินกิจการเหมืองแร่ในประเทศลาวและพม่า

เอมี สมิท ผู้อำนวยการองค์กรฟอร์ติฟายไรท์กล่าวว่า

“ผู้ประกอบการธุรกิจมีหน้าที่ความรับผิดชอบเพื่อส่งเสริมและปกป้องสิทธิมนุษยชน
บริษัทควรถอนฟ้องข้อกล่าวหาที่ไร้เหตุผลต่อนักปกป้องสิทธิมนุษยชนทั้งหมด
รวมถึงยุติการใช้กระบวนการทางกฎหมายระรานต่อเสรีภาพขั้นพื้นฐาน ซึ่งในท้ายที่สุดแล้วจะเป็นอันตรายต่อประเทศไทย”

ต้องการข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ

เอมี สมิท ผู้อำนวยการองค์กรฟอร์ติฟายไรท์ +66 (0) 87-795-5454 (ไทย),
amy.smith@fortifyrights.org; Twitter: @AmyAlexSmith, @fortifyrights

แมทธิว สมิท ผู้อำนวยการองค์กรฟอร์ติฟายไรท์ +1.202.503.8032 (สหรัฐอเมริกา),
matthew.smith@fortifyrights.org; Twitter: @matthewfsmith, @fortifyrights